

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку
керівників та фахівців соціальної сфери

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
16 грудня 2024 року**

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор.

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №7 від 26 грудня 2024 р.)*

Рецензенти:

Фурман Анатолій Анатолійович - доктор психологічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту гуманітарних наук Національного університету "Одеська політехніка"

Пєнов Вадим Васильович - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізіології здоров'я і безпеки людини та природничої освіти Одеського національного університету імені І.І.Мечникова

Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у закладах освіти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2024. 208 с.

До збірника ввійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. T. H. Shevchenka/ – Herald of the Chernihiv National Pedagogical University named after T. G. Shevchenko, 151 (2), 10-14 [in Ukrainian].

4. Timofeieva, I. B. (2017) Formuvannya informatsiyno-komunikatsiynoyi kompetentnosti maybutnikh vykhovateliv doshkil'nykh navchal'nykh zakladiv [Formation of information and communication competence of future specialists in preschool education] (Candidate's thesis). Kyiv, 267. [in Ukrainian].

ПОСТОЯН Тетяна Григорівна

ПРОЄКТНА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Проектна технологія навчання – це сучасний педагогічний підхід, що передбачає організацію освітнього процесу на засадах самостійної діяльності здобувачів вищої освіти у вирішенні конкретних завдань. Вона надає можливість здобувачам вищої освіти засвоювати знання у практичній діяльності, розвиваючи творчі, дослідницькі та комунікативні навички.

У США, Великій Британії, Бельгії, Ізраїлі, Фінляндії, Німеччині, Італії, Бразилії, Нідерландах та багатьох інших країнах світу ідеї гуманістичного підходу до освіти Дж. Дьюї, його метод проєктів знайшли широке поширення і набули велику популярність [1]. Причин поширення проєктної технології у системах освіти різних країн світу декілька, і коріння цього лежить не тільки у дидактиці, а головним чином, у сфері формування соціальних навичок, серед яких:

- набуття комунікативних навичок та умінь, умінь працювати у різноманітних групах (командах), виконуючи різні соціальні ролі (лідера, виконавця, посередника та інших.);
- актуальність широких людських контактів, знайомство з різними культурами, різними поглядами;
- значущість для розвитку людини вміння користуватися дослідницькими методами: збирати необхідну інформацію, факти, вміти їх аналізувати з різних позицій, висувати гіпотези, робити висновки;
- навчання самостійно здобувати необхідні знання, вміти користуватися набутими знаннями для вирішення нових пізнавальних і практичних завдань.

Якщо майбутній педагог набуває зазначених навичок та умінь, він стає готовим до виконання професійних функцій та здатним адаптуватися до умов, що змінюються, орієнтуватися в різноманітних ситуаціях, працювати в різних колективах.

Сьогодні в Україні проектна технологія навчання широко використовується в закладах вищої освіти. Ця технологія передбачає роз'язання певної проблеми, що з одного боку потребує використання різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого, інтегрування знань, умінь з різних галузей науки, техніки, творчих галузей, що визначає тип проекту. До типологічних ознак проекту належать:

1. Панівна у проекті діяльність. Дослідницька, пошукова, творча, рольова, прикладна (практико зорієнтована), ознайомлювально-орієнтаційна та ін. Це проекти: дослідні, творчі, рольові, ігрові, ознайомлювально-орієнтаційні (інформаційні), практико зорієнтовані (прикладні)
2. Предметно-змістова галузь. Монопроект (в межах однієї галузі знань). Це проекти: літературно-творчі, природничо-наукові, екологічні, мовні (лінгвістичні), культурознавчі, спортивні, географічні (дослідницькі, пригодницькі), історичні, музичні, педагогічні. Міжпредметний проект. Це невеликі проекти, що стосуються двох-трьох навчальних дисциплін, або великі, тривалі проекти, що передбачають розв'язання складної проблеми, значущої для всіх учасників проекту.
3. Характер координації проекту. Безпосередній (жорсткий, гнучкий); прихований (неявний учасник проекту).
4. Характер контактів. Серед учасників одного закладу вищої освіти, академічної групи, міста, регіону, країни, різних країн світу, завдяки академічній мобільності здобувачів вищої освіти.
5. Кількість учасників проекту. Особистісні (між двома партнерами, що у різних закладах вищої освіти); парні (між парами учасників); групові (між групами учасників).
6. Тривалість виконання проекту. Короткострокові (для розв'язання невеликої проблеми або частини великої проблеми), що можуть бути розроблені на декількох практичних заняттях за програмою однієї навчальної дисципліни або як міждисциплінарні; середньої тривалості (від тижня до місяця); довгострокові (від місяця до кількох місяців)

На практиці найчастіше реалізуються проекти змішаного типу, з ознаками дослідницьких і творчих проектів (наприклад, одночасно практико зорієнтований і дослідницький). Кожен тип проекту характеризується видом координації, термінами виконання, етапністю, кількістю учасників. Тому, при розробці проекту, треба враховувати ознаки та характерні особливості кожного з них.

Реалізація проектної технології призводить до зміни позиції викладача, – з носія готових знань він перетворюється на організатора пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти. Змінюється і психологічний клімат в академічній групі, оскільки викладач переорієнтує освітній процес на

різноманітні види самостійної діяльності, на пріоритет діяльності дослідницького, пошукового та творчого характеру [2].

Проектна технологія навчання є ефективною для професійної підготовки майбутніх педагогів, тому що забезпечує:

1. Розвиток практичних навичок: здобувачі вищої освіти мають можливість застосовувати теоретичні знання на практиці, моделюючи реальні професійні ситуації. Відбувається формування професійних компетентностей, необхідних для виконання майбутніх професійних функцій.
2. Стимулювання творчого мислення: проектна діяльність вимагає від здобувачів вищої освіти креативного підходу до вирішення завдань, пошуку нестандартних рішень. Розвиваються такі особистісні якості майбутнього педагога, як ініціативність, самостійність, здатність до самоорганізації.
3. Формування навичок дослідження: здобувачі вищої освіти вчаться збирати, аналізувати та систематизувати інформацію, робити висновки. Розвивається критичне мислення та вміння приймати обґрунтовані рішення.
4. Розвиток комунікативних навичок: проектна діяльність передбачає роботу в команді, що сприяє розвитку комунікативних навичок, умінь працювати у колективі. Здобувачі вищої освіти вчаться презентувати результати своєї роботи, відстоювати власну думку.
5. Підвищення мотивації до професійного навчання: проекти роблять освітній процес більш цікавим і захоплюючим. Здобувачі вищої освіти бачать практичну значущість отриманих знань.
6. Підготовка до професійного життя: проектна діяльність моделює реальні професійні ситуації, що дозволяє здобувачам вищої освіти адаптуватися до вимог сучасного ринку праці.

Висновок. Проектна технологія навчання є потужним інструментом для формування компетентних майбутніх педагогів, готових до роботи в сучасному динамічному світі. Ця технологія дозволяє не тільки передати здобувачам вищої освіти знання, але й розвивати такі важливі особистісні якості майбутнього педагога, як креативність, самостійність, відповідальність, комунікабельність. Тому використання проектної технології є однією з важливих умов ефективної професійної підготовки майбутніх педагогів.

Список використаних джерел:

1. Asbjornsen D. J. The Development of Innovation Skills through Project Based Learning. *International Dialogues on Education: past and present IDE-Online Journal*. URL: <http://www.ide-journal.org> (дата звернення: 10.11.2024).
2. Project Based Learning in Higher Education. URL: <http://www.shsu.edu/centers/projectbased-learning/higher-education.html> (дата звернення: 10.11.2024).

ЧЕРНЯВСЬКА Ірина Михайлівна Актуальні проблеми формування дослідницьких умінь здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня	155
ШПАЛЯРЕНКО Юлія Анатоліївна Гейміфікація у навчанні як засіб підготовки майбутніх педагогів до викладання у початковій школі	157
ШУГАЙ Алла Юріївна, ХАРЧЕНКО Оксана Олександрівна, ЩЕНЯВСЬКА Алла Володимирівна Integration of technology in education: transforming learning for the digital era	160
БАБЧУК Олена Григорівна Features of innovative technologies in personal development	164
БЕРЕЗОВСЬКА Людмила Іванівна Game technologies as a means of forming the readiness of future educators for professional activity	167
БУЛГАКОВА Олена Юріївна Social interaction in a higher education institution as a fact of students' subjective reality	170
КОВИЛІНА Вероніка Геннадіївна Інноваційні технології як інструмент особистісного розвитку здобувачів вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта»	176
КРИМОВА Наталія Олексіївна Modeling the educational process in a reflective environment: modern approaches and methods	179
КУДРЯВЦЕВА Олена Альбертівна Сучасні методи розвитку критичного мислення здобувачів вищої освіти	182
ЛИСТОПАД Олексій Анатолійович, ЛИСТОПАД Наталя Леонідівна Development of soft skills and meta skills in the process of professional training	185
ЛІТОВЧЕНКО Ольга Василівна Інноваційні методи вдосконалення мовленнєвої компетентності майбутніх логопедів	188
МАРДАРОВА Ірина Костянтинівна, ГУДАНІЧ Наталя Миколаївна Innovative technologies as a tool for training future teachers	191
ПОСТОЯН Тетяна Григорівна Проектна технологія навчання як умова ефективної професійної підготовки майбутніх педагогів	194